

Melden van calamiteiten

Informatiebrochure

Toezicht naar aanleiding van calamiteiten

De Inspectie Jeugdzorg houdt toezicht op de kwaliteit van de jeugdzorg.

Een onderdeel van dit toezicht is het onderzoeken van calamiteiten.

Bij calamiteiten gaat het om ernstige gebeurtenissen met ernstige gevolgen.

Gevolgen voor jeugdigen, hun ouders en verzorgers, voor de medewerkers in de jeugdzorg of voor anderen in de samenleving. In zulke gevallen is het van belang dat duidelijk wordt wat er precies is gebeurd en waarom, zodat alle betrokkenen hiervan kunnen leren.

Om calamiteiten te kunnen onderzoeken heeft de inspectie in 2004 met de ministeries

van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS) en Justitie (inmiddels Veiligheid en

Justitie), het Interprovinciaal overleg (IPO) en de MOgroep Jeugdzorg (inmiddels

Jeugdzorg Nederland) afgesproken dat de instellingen die vallen onder het toezicht

van de Inspectie Jeugdzorg alle calamiteiten moeten melden aan de inspectie.

Wat onder een calamiteit moet worden verstaan, wordt verderop in deze informatiebrochure uitgelegd.

Leidraad melden van calamiteiten

De inspectie heeft een *Leidraad melden van calamiteiten* geschreven om de instellingen

informatie te geven over wat de inspectie bij het melden van een calamiteit van

de instelling verwacht en wat de instellingen van de inspectie kunnen verwachten.

De leidraad is aan de instellingen toegestuurd en gepubliceerd op de website van de inspectie.

Deze informatiebrochure vat de belangrijkste punten uit de leidraad samen en

biedt in het kort praktische informatie over de vraag waar en hoe de instellingen

een calamiteit kunnen melden.

Wat is een calamiteit?

Een calamiteit is een gebeurtenis die onverwacht en onbedoeld kan leiden of heeft

geleid tot een dodelijk of ernstig schadelijk gevolg voor een jeugdige, of voor een ander als

gevolg van het handelen van een jeugdige. Verder moet het gaan om een gebeurtenis

die heeft plaatsgevonden gedurende de betrokkenheid van een instelling.

Bij 'jeugdige' gaat het om een baby, een kind of een jongere.

Voorbeelden van calamiteiten zijn:

- elk overlijden van een jeugdige, waaronder suicide; elk overlijden van een ander als gevolg van het handelen van een jeugdige;
- ernstig en/of blijvend lichamelijk letsel van een jeugdige of van een ander als gevolg van het handelen van een jeugdige;
- ernstig fysiek, psychisch en/of seksueel grensoverschrijdend gedrag door jeugdigen, hulpverleners, ouders of verzorgers.

Wie moet een calamiteit melden aan de inspectie?

Alle instellingen die onder het toezicht van de Inspectie Jeugdzorg vallen zijn

verplicht een voorgevallen calamiteit te melden bij de Inspectie Jeugdzorg.

Deze instellingen zijn de Bureaus Jeugdzorg, de Justitiële Jeugdinrichtingen,

de zorgaanbieders, de Raad voor de Kinderbescherming, het Centraal Orgaan

opvang Asielzoekers, de schippersinternaten, stichting Nidos en de vergunninghouders

interlandelijke adoptie.

Hoe meldt een instelling een calamiteit?

Een instelling voor jeugdzorg meldt een calamiteit zo snel mogelijk schriftelijk bij de inspectie. Dat kan per brief, per fax of digitaal.

De instelling moet bij de melding de volgende informatie aanleveren:

- gegevens over de instelling, de melder, de jeugdige en de andere betrokkenen;
- de inhoud van de calamiteit;
- of de jeugdige en andere betrokkenen nu veilig zijn;
- hoe de instelling de calamiteit heeft afgehandeld;
- of direct belanghebbenden (zoals jeugdige, ouders, verzorgers) weten dat de gebeurtenis bij de inspectie is gemeld.

Waar meldt een instelling een calamiteit?

De instelling heeft verschillende mogelijkheden om te melden:

E-mail melding@inspectiejz.nl

Post Inspectie Jeugdzorg

Postbus 483

3500 AL Utrecht

Fax 030 230 52 00

Vanaf 2012 is web based melden mogelijk: www.inspectiejeugdzorg.nl.

De instelling meldt een calamiteit ook bij de overheid die de instelling financiert, dus bij het ministerie of de provincie of stadsregio.

Wat doet de inspectie met een melding die niet (alleen) betrekking heeft op de jeugdzorg?

Als een melding (ook) op het gebied van een andere inspectie ligt, stuurt de Inspectie Jeugdzorg de melding door aan de inspectie die (ook) bevoegd is. De inspectie stelt de instelling hiervan op de hoogte.

Als meerdere inspecties betrokken zijn bij de melding, voeren zij zo nodig gezamenlijk toezicht uit.

Besluit wel of niet direct een eigen onderzoek in te stellen

De inspectie besluit na ontvangst van een melding of zij direct zelf een onderzoek in de betrokken instelling gaat doen. De inspectie kan tot een eigen onderzoek overgaan als de melding wijst op een ernstige bedreiging van de veiligheid van jeugdigen in de instelling, als er grote onrust is in de samenleving over een calamiteit of als de betrokken overheid verzoekt om toezicht door de inspectie. De inspectie doet altijd zelf een onderzoek in de instelling als een jeugdige die in een Justitiële Jeugdinrichting of in de gesloten jeugdzorg verbleef is overleden.

Feitenrelaas

De inspectie vraagt de instelling in de regel om een feitenrelaas op te stellen en dit binnen twee weken aan de inspectie op te sturen. De inspectie geeft per calamiteit op maat aan welke informatie zij in het feitenrelaas verwacht.

De beoordeling van een melding en feitenrelaas

De inspectie beoordeelt binnen twee weken na ontvangst van het feitenrelaas of zij de melding nader gaat onderzoeken of dat zij de melding afsluit.

De inspectie kan voor die beoordeling informatie bij direct belanghebbenden inwinnen; in dat geval wordt de termijn van beoordeling verlengd met drie weken.

Horen van belanghebbenden

De inspectie kan besluiten om informatie te vragen aan direct belanghebbenden, zoals een jeugdige zelf of zijn ouders of juist het slachtoffer van een jeugdige.

De inspectie hoort hen dan tijdens het onderzoek.

Afsluiten van een melding

De inspectie sluit de melding na de beoordeling in ieder geval af als de melding duidelijk is en het feitenrelaas geen aanleiding geeft voor een nader onderzoek.

Als de inspectie de melding afsluit, deelt zij dit schriftelijk en onderbouwd mee aan de melder en de betrokken overheid. En, als dat aan de orde is, aan de belanghebbenden en andere inspecties.

Nader onderzoek van een melding

Als de inspectie nader onderzoek nodig vindt, dan zijn er verschillende mogelijkheden.

- De inspectie stelt aanvullende vragen aan de instelling en beoordeelt de reactie van de instelling.
- De inspectie vraagt de instelling om een onafhankelijk onderzoek te (laten) doen naar de calamiteit en zij beoordeelt vervolgens dit onderzoek van de instelling. De instelling moet de onderzoeksopzet vooraf aan de inspectie voorleggen. De opzet, de uitvoering en de inhoud van het onderzoek moeten van een verantwoord niveau zijn.
- De inspectie doet een eigen onderzoek in de instelling.

Ook nu kan de inspectie belanghebbenden horen of andere betrokkenen of deskundigen.

Het kan zijn dat de inspectie de verschillende vormen van onderzoek gelijktijdig of na elkaar doet. De vorm van het onderzoek hangt onder andere af van de ernst van de calamiteit en van de informatie die de instelling geeft.

Beëindiging van het onderzoek

Als de inspectie de reactie van de instelling op de aanvullende vragen voldoende vindt, sluit de inspectie de melding af.

Als het onafhankelijke onderzoek van de instelling volgens de inspectie zorgvuldig is geweest en als de instelling voldoende maatregelen heeft genomen, sluit de inspectie de melding af.

Als de inspectie heeft gekozen voor een van de eerste twee vormen van onderzoek, sluit zij het onderzoek af met een brief aan de betreffende instelling waarin zij haar besluit onderbouwt.

Als de inspectie zelf een onderzoek in de instelling heeft gedaan, sluit zij het onderzoek af met een rapport en daarna sluit zij de melding af. Dit rapport wordt op de website van de inspectie gepubliceerd en is dus openbaar.

Waar vindt u meer informatie?

Deze informatiebrochure kunt u ook vinden op de website van de inspectie (www.inspectiejeugdzorg.nl), in de rubriek "Onderzoek calamiteiten".

Hier vindt u ook de *Leidraad melden van calamiteiten* en de inspectierapporten die de inspectie over de onderzoeken naar calamiteiten heeft opgesteld.

De inspectie actualiseert de Leidraad en de folder als zich nieuwe ontwikkelingen voordoen in de werkwijze van de inspectie.

De meest actuele versie kunt u vinden op de website van de inspectie.

Utrecht, november 2011